

este un fapt deosebit de pozitiv că pe această cale realitățile românești ajung la cunoștința cercurilor științifice străine — are câteva merite ce se cer subliniate în final. Ea aduce în discuție informații pînă acum inedite, în special izvoare cartografice, pînă acum inaccesibile celor interesați. Este totodată o cercetare modernă în sensul cel mai bun al cuvîntului, autorul arătîndu-se preocupat de cunoașterea terenului și a regiunii înconjurătoare, a contextului istoric transilvănean, fiind de asemenea receptiv la toate categoriile de informații pe care le confruntă între ele încercînd să le stabilească gradul de veridicitate. Cercetarea reprezintă în același timp un excelent punct de plecare pentru investigațiile ulterioare de teren, pentru săpăturile

arheologice care urmează să confirme concluziile autorului. Fără o asemenea pregătire, amplasarea pe teren a săpăturilor și interpretarea rezultatelor acestora depinde în mare măsură de hazard.

Din aceste motive, teza de doctorat a lui M. Tănase reprezintă o contribuție la istoria Mediașului de care cercetările viitoare vor trebui să țină seama, profitînd din plin de pe urma strădaniilor autorului, și constituie totodată un model demn de urmat pentru cercetările, din păcate deocamdată destul de unilaterale, privind începuturile vieții orășenești medievale de pe teritoriul țării noastre.

Șarolta Solcan

SUCEAVA — *Anuarul Muzeului județean*, 9, 1982

Numărul IX al Anuarului Muzeului județean Suceava, apărut în anul 1982, reprezintă, fără îndoială, o nouă reușită a colectivului acestei prestigioase instituții de cultură.

Multitudinea categoriilor de materiale, unele referitoare la „Aniversări”, altele „Din istoria orașului Suceava”, sau „Studii de istorie”, „Din istoria culturii sucevene”, „Documente”, „Medalioane”, „Muzeologie”, „Note și comentarii”, „Cronica”, „Însemnări bibliografice”, vin cu toate să sublinieze interesul larg pe care îl poate stîrni volumul pentru cei care doresc să se informeze într-un domeniu sau altul.

Încercăm mai jos să ne oprim puțin doar asupra acelor articole care pot interesa specialiștii din domeniul arheologiei.

De la început trebuie să remarcăm studiul de o excepțională valoare științifică, atît prin rezultatele prezentate, cit mai ales prin metodologia de cercetare care a dus la obținerea lor, semnat de M. D. Matei, E. I. Emandi și O. Monoranu, intitulat „*Cercetări arheologice privind habitatul medieval rural din bazinul superior al Sonuzului Mare și Moldovei*”. Este poate pentru prima dată cînd într-o lucrare de istorie privind epoca medievală se degajă cu putere împletirea armonioasă a datelor de ordin istoric și acelea de geografic. Împletire creatoare nu numai pentru concluziile istorice propriu-zise, dar și pentru geografie, o geografie istorică mai puțin abordată așa de profund în cercetarea noastră din ultimii ani. Este evident că numai lucrînd alături istoricului și geograful, împletind datele unuia și celuilalt într-o adevărată simbioză, cunoscînd în același timp atît istoricul, cel puțin în parte, ce îi poate oferi geografia, cit și geograful ce poate extrage mai mult din știința lui pentru istorie, s-a ajuns la elabo-

rarea unei lucrări care să fie folositoare deopotrivă ambelor domenii privitye separat. Criteriul *hinterlandului*, criteriul abordării arheologice a satului medieval în cadrul unității geomorfologice, sau atenția deosebită acordată documentului cartografic sînt numai cîteva exemple de întreprindere a cercetării într-o nouă viziune în acest domeniu, care a permis să se precizeze mai clar concluzia conform căreia Valea Moldovei și Bazinul Somuzului Mare au putut constitui zone în care au existat „grupări de sate din care se vor fi constituit acele organisme politice de tipul cnezatelor...”.

În cadrul rubricii „Note și comentarii”, volumul cuprinde, de asemenea, cîteva materiale interesante pentru cercetarea arheologică. În ordinea prezentării lor amintim articolul lui M. Cărciumaru „*Considerații generale asupra oscilațiilor climatei în ultimii 5 000 de ani*”, care reprezintă o sinteză a datelor obținute pe plan mondial prin cele mai diverse metode de cercetare asupra variației climatei, relevîndu-se un aspect deosebit de interesant privind folosirea C_{11} ca indicator al oscilațiilor climatei. Una din schemele prezentate permite chiar sesizarea modificărilor seculare ale climatei pentru ultimii 1 500 de ani iar o alta pentru ultimii 5 000 de ani i.e.n., probabil deosebit de utile pentru arheologi.

N. Ursulescu, reluînd discuția asupra aspectului sau fenomenului de tip Sudiți, după trecerea în revistă a ipotezelor existente, ajunge la concluzia „că nu se poate vorbi de un *aspect Sudiți* decît în zona de nord-est a Munteniei, la un nivel cronologic corespunzător culturii Dudaști”.

Pelinia cercetării multidisciplinare în arheologie se inscrie contribuția lui D. Botezatu „*Caracterizarea antropologică a mormintelor*”.

de incinerare din necropola tumulară de la Volovăț — județul Suceava". Se remarcă concluziile conform cărora ritul funerar al tracogetilor de la Volovăț se caracteriza prin existența împreună în aceeași necropolă a adulților și copiilor; fiecare urnă conținea un singur individ (deci fără morminte duble); atenția cu care erau strinse resturile incinerate de pe rug, introducându-se în urnă resturi din toate părțile corpului; lipsa scheletelor de animale din urnă sau de metale provenind de la podoabe etc.

Mircea Ignat și Gheorghe Piți descriu „Un nou topor de bronz descoperit la Caspance”, datat în epoca bronzului mijlociu.

Tot pe linia studiului multidisciplinar, ceea ce face și mai meritorie valoarea acestui volum, se înscrie și articolul lui Sergiu Hai-movici și Leonid Cârpuș „Studiul paleofaunei din așezarea prefeudală de la Udești — (ju-

dețul Suceava)”. Autorii reușesc să stabilească, pe lângă frecvența speciilor, raportul între animalele domestice și cele sălbatice. Locuitorii zonei Udeștilor creșteau în sec. VII e.n. mai cu seamă porcine și bovine.

În sfârșit, pentru a încheia lista contribuțiilor arheologice din volumul IX al Muzeului sucevean, voi aminti studiul lui Grigore Foiț — „Considerații pe marginea unor descoperiri monetare de la Mănăstirea Putna”.

Nu în ultimul rând doresc să apreciez deosebit de favorabil condițiile tipografice în care se înfățișează cititorilor acest volum, materialul grafic bine realizat, ca și lipsa greșelilor supărătoare din text. Toate, nu pot sublinia decât competența și pasiunea cu care se lucrează în excelența colectiv al Muzeului din Suceava.

Marin Cărciumaru